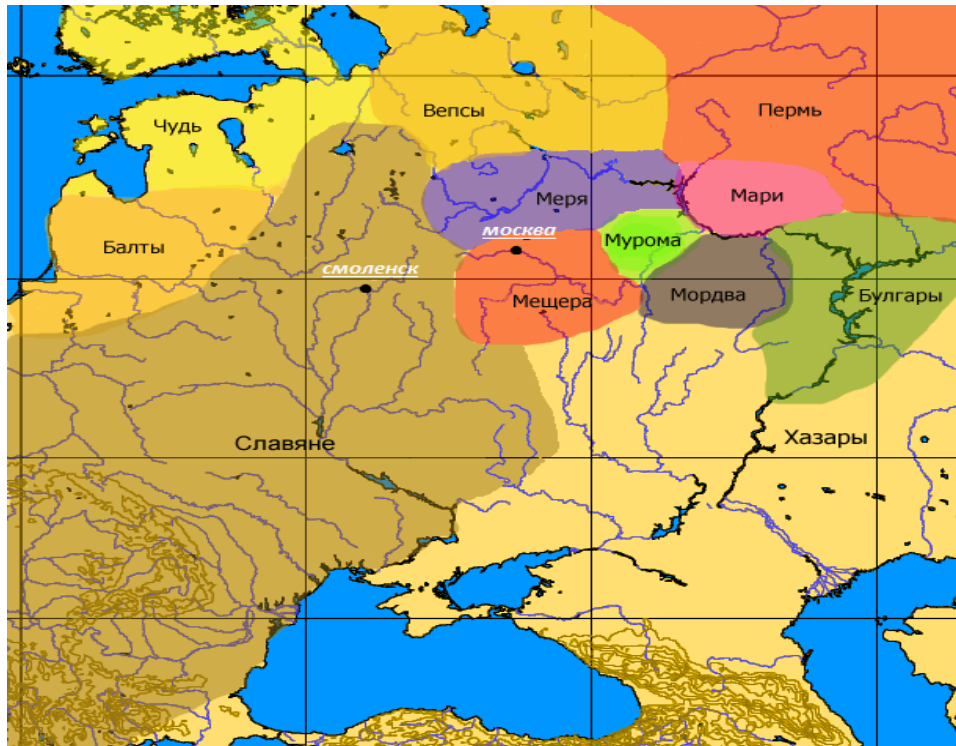

Вадзім Шышко: СЛАВЯНЕ?

На сёньняшні дзень лідарам сярод славянскіх краін з'яўляецца Расея. І на правах лідара яна намагаецца тым ці іншым чынам сабраць вакол сябе астатнія славянскія краіны. Калі ў сітуацыю надта не ўглядацца, то ўсё гэта выглядае даволі натуральна. Да таго моманту, пакуль мы не паставім пытаньне, а наколькі наогул сучасныя рускія з'яўляюцца славянамі?

Спачатку такое пытаньне можа падацца крыху вар'яцкім. Бо за гады расейскай і савецкай акупацыі ў нашай сьвядомасьці ўстойліва замацаваўся вобраз рускіх-славян. І нават цяпер, пасля развалу СССР гэты вобраз у нас і ў Расеі працягвае насаджацца. Але, зь іншага боку, у той жа самай Расеі з'яўляецца іншая інфармацыя, якая парушае агульнапрынятую парадыгму. І для гэтага дастаткова зірнуць на дадзеную мапу, складзеную самімі расейцамі.

Мапа расьсяленьня славянскіх і фіна-вугорскіх плямёнаў у канцы I тысячагодзьдзя

н.э.

На гэтай мапе выразна бачна першаснае засяленьне тэрыторыі сучаснай Расеі. І, у прыватнасьці, непасрэдна таго месца, дзе пасяля з’явілася Масква. Як бачна, славяне пры сваім расьсяленьні больш-менш шчыльна засялілі толькі тэрыторыі сучаснай Беларусі і Ўкраіны. Далей яны здолелі яшчэ крыху прасунуцца ўсходней за сучасны Смаленск, пасяля чаго і спыніліся. Усе ж астатнія тэрыторыі на ўсход былі заселеныя фіна-вугорскімі плямёнамі. І менавіта ў гэтых землях сёньня, лічыцца, знаходзяцца карэнныя землі сучаснай Расеі. У тым ліку і яе “сэрца” Масква.

Гэтая мапа адлюстроўвае перыяд расьсяленьня этнасаў прыкладна пад час Кіеўскай Русі. Казаць аб тым, што славяне пасяля распаду гэтай дзяржавы маглі зноў масава міграваць на ўсход, будзе некарэктна. Бо пасяля распаду Кіеўскай Русі ўсе племянныя саюзы пачалі канцэнтравацца на стварэньні сваіх асабістых племянных і затым ужо этнічных (нацыянальных, у адрозьненні ад Кіеўскай Русі) дзяржаў, а не на тым, каб зноў куды перасяліцца. Эпоха вялікага перасяленьня народаў ужо скончылася. Зразумела, нельга казаць, што сярод фіна-вугорскага насельніцтва будучай Масквы і суседніх княстваў увогуле не было славян. Яны тут з’явіліся яшчэ пад час існаваньня Кіеўскай Русі. Але гэта былі не шматлікія перасяленцы, а зусім невялікая колькасьць ваяроў кіеўскай дзяржавы, галоўнай задачай якіх з’яўлялася падпарадкаваньне мясцовых фінскіх плямёнаў, каб потым Кіеў мог браць зь іх даніну. З часам кіеўская дзяржава зьнікла, а прыехаўшыя славянскія ваяры засталіся.

Было іх, у параўнаньні зь мясцовым фінскім насельніцтвам, зусім нямнога. Але яны прынеслі з сабой нашмат вышэйшую на той час славянскую культуру і дзяржаўную арганізацыю грамадства, чаго ў тагачасных фінаў яшчэ не было. Менавіта гэта і дазволіла гэтым нешматлікім славянам захаваць за сабой уладу над фінамі нават пасяля зьнікненьня сувязі (адпаведна і вайсковай падтрымкі) з метраполіяй-Кіевам. Зь цягам часу гэтыя нешматлікія славянскія кіраўнікі пачалі паступова зьмешвацца зь мясцовым фінскім насельніцтвам і этнічна-славянскага ў іх заставалася ўсё менш і менш. Але затое прынесена імя славянская мова і культура захаваліся. З дапамогай іх маскоўскія і суседнія зь імі князі, і астатні зьнітаваны зь імі палітычны істэблішмэнт, заўсёды аддзялялі сябе ад мясцовага, менш разьвітага фінскага насельніцтва, нават калі самі яны ўжо даўно зьмяшаліся зь імі і былі ўжо больш фіна-вуграмі, чым славянамі.

Цяпер цяжка сказаць, як маглі б далей разьвівацца гэтыя фіна-вугорскія дзяржавы з моцным славянскім культурным чыннікам у кіраўніцтве. Улічваючы тое, што сярод славян быў папулярны дэмакратычны лад кіраваньня дзяржавай (старажытнарускае веча), то, абавіраючыся на прынесеныя славянскія традыцыі, гэтыя фінскія дзяржавы ў будучым маглі бы пайсьці па падобнаму шляху разьвіцьця як і нашае княства Літоўскае, зь яго вядомым падзелам улады на тры класічныя галіны: заканадаўчую,

выканаўчую і судовую. Прынамсі, у Ноўгарадзе, насельніцтва якога таксама складалася збольшага з фіна-вугорскіх плямёнаў са славянскай палітычнай элітай ва ўладзе, узнікла рэспубліка. Аб хібах, або перавагах наўгародзкай рэспублікі можна доўга дыскутаваць, тым ня менш такія прэцэдэнт быў створаны. Але гісторыя, як вядома, ня церпіць умоўны лад. І свае карэктывы ўнесла заваяваньне амаль усіх славянізаваных фіна-вугорскіх дзяржаў мангола-татарами.

У наш час расьце зацікаўленасьць да таго, кім жа на самой справе былі гэтыя самыя знакамітыя мангола-татары. Ці былі гэтыя манголы такімі ўжо манголамі? Тымі самымі маленькімі азіяцкімі намадамі, якіх мы сёньня так называем? Цяжка сказаць. Шмат розных спрэчных момантаў. Але дакладна вядома адно – пасля заваяваньня Сярэдняй Азіі і прыняцьця іслама ў якасьці дзяржаўнай рэлігіі гэтыя самыя манголы, цяпер ужо ў адной кампаніі разам з татарамі, прынеслі на заваяваньня імя землі славянізаваных фінскіх дзяржаў і многія азіяцкія традыцыі. А менавіта, усходні традыцыйны дэспатычны стыль кіраваньня дзяржавай. І калі да мангольскага заваяваньня ў фінскіх дзяржавах ад славян захоўваліся два важныя нацыяствараючыя элементы: славянская мова палітычнай эліты і славянскі дэмакратычны стыль кіраваньня, то пасля заваяваньня засталася толькі славянская мова. А калі ўлічваць, што ёй, па сутнасьці, карысталася толькі невялікае кола палітычных і рэлігійных дзеячоў у найбольшых фіна-вугорскіх гарадах, то нават і пра славянскую мову як народную казаць немагчыма.

Можна, канешна, узгадаць і пра праваслаўную веру, якой карысталіся жыхары фіна-вугорскіх княстваў. Але і тут мала суцэльнага. Праваслаўнай верай збольшага карысталіся як і славянскай мовай – у асноўным жыхары буйных гарадоў. І амаль адразу за гарадзкімі ваколіцамі немагчыма было пачуць аніводнай праваслаўнай малітвы на стараславянскай мове – усё мясцовае фіна-вугорскае насельніцтва на сваёй мове шчыра малілася сваім фінскім багам. Праўда, пасля мангольскага заваяваньня некаторыя фінскія плямёны пачалі паступова пераходзіць у іслам. У буйных гарадах, дзе ўжо замацавалася праваслаўе, іслам ня здолеў заняць лідыруючыя пазіцыі, таму ён нейкім нечаканым і мудрагелістым чынам сінтэзаваўся з праваслаўем і стварыў вельмі арыгінальную версію ўмоўна кажучы “маскоўскага” праваслаўя. Паглыбляцца ў яго нетры запатрабуе шмат часу, таму проста заўважым што такія рэчы маскоўскага “праваслаўя” як ісламскі паўмесяц на крыжы, або накідка маскоўскага мітрапаліта (зьялёная, з трыма палоскамі ўнізе), якая выглядае адзін у адзін як сыяг чачэнскіх ісламскіх радыкалаў-вахабітаў, выклікаюць непадробленую цікавасьць – наколькі маскоўскае “праваслаўе” з’яўляецца сапраўды хрысьціянскім?!

Беларускі праваслаўны
крыж Е. Полацкай

Маскоўскі “праваслаўны” крыж

Ісламскі
паўмесяц

Маскоўскі “праваслаўны”
мітрапаліт

Сьцяг чачэнскіх ісламскіх фундаменталістаў

Такім чынам можна лічыць, што да канца 15 стагодзьдзя, калі Маскоўскае княства афіцыйна “вызвалілася” з пад улады Арды і заняла лідыруючыя пазіцыі сярод іншых суседніх фіна-вугорскіх дзяржаў, славянскага ў ёй не засталася амаль нічога. Рэлігія ўяўляла зь сябе нейкі мудрагелісты гібрыд ісламскага праваслаўя. Палітычная культура кіраваньня ператварылася ў цалкам перанятую з Усходу дэспатыю. Славянская мова выкарыстоўвалася выключна сярод вышэйшых палітычных і рэлігійных колаў. Этнічна колішнія нешматлікія славянскія заваёўнікі ўжо даўна растварыліся сярод мясцовага насельніцтва і аб ускосным дачыненні тагачаснай палітычнай эліты да іх даўніх славянскіх продкаў нагадвалі толькі іх славянскія імёны, якія яны ўпарта захоўвалі, каб хоць неяк адрозьнівацца ад простага фіна-вугорскага насельніцтва.

І тут узьнікае цікавае пытаньне: якім чынам гэтыя напаўмусульманскія фіна-вугры 15 стагодзьдзя раптам ператварыліся ў славянаў-рускіх 19-20 стагодзьдзяў?

Магчыма, што растлумачыць гэта можна жаданьнем мясцовай маскоўскай палітычнай эліты быць заўважнымі сярод моцных дзяржаў таго часу. А запазычаны ўсходні дэспатычны стыль кіраваньня дзяржавай толькі абвастрыў гэтае жаданьне. Пакуль моцнай з’яўлялася Арда, Масква таксама надта не імкнулася да славянства. Маскоўскія князі спакойна апраналі ўсходнія халаты і чалму і былі задаволены сваім жыццём.

Васіль III у чалме на троне (зьлева) прымае аўстра-вугорскіх амбасадараў у Маскве

Калі ж Арда стала паступова прыходзіць у заняпад, то імкненьне пераймаць яе магло б перашкодзіць іміджу Масквы. Быў патрэбны нейкі новы ўзор. З якой-небудзь

дзяржавы побач, якая на той момант з'яўлялася б моцнай і аўтарытэтай. І такой дзяржавай побач аказалася нашае княства Літоўскае, у якое ўваходзілі амаль усе землі былой славянскай Кіеўскай Русі. І вось тут маскоўскія фіна-вугорскія, напаўісламізаваныя князі са славянскімі імёнамі раптам узгадалі, што калісьці, у даўнія часы, і да іх сюды, у фіна-вугорскія балоты, у якіх жыло фінскае племя моксель, прыехала некалькі славянаў. Ну чым не прычына каб заявіць і свае правы на славянскую спадчынасьць?!

І далей пачалася вядомая гісторыя вельмі шчыльных стасункаў двух, як іх цяпер вельмі любяць называць, “брацкіх” народаў: ліцьвінаў (славяна-балтаў) і маскалёў (фіна-вуграў). Засноўваць свае прэтэнзіі на славянства зыходзячы толькі з таго, што калісьці ў іх моксельскія балоты заехала некалькі славянскіх дружыннікаў, было неяк не зусім зручна. Трэба было для большай грунтоўнасьці мець хаця б некалькі сапраўды славянскіх зямель. Але як на зло, ужо амаль усе славянскія землі былі аб’яднаныя ў княстве Літоўскім. Значыць, трэба адбіраць. Акрамя таго існавалі яшчэ і такія невялічкія славянскія дзяржавы, як Ноўгарадзкае і Пскоўскае княствы, якія было няцяжка захапіць.

Масква пачала метадычна тэрырызаваць усходнія землі княства Літоўскага. А так як тагачасны вялікі князь не паставіўся да гэтага небясьпекі сур’ёзна, то Маскве атрымалася адарваць ад ВКЛ некалькі славянскіх зямель, улічваючы Смаленск. Плюс да таго ўдалося даволі лёгка падпарадкаваць сваёй уладзе Ноўгарад і Пскоў. Пачатак быў пакладзены. Цяпер маскоўскія князі маглі ўпэўнена казаць, што дзяржава з’яўляецца славянскай (праўда, толькі невялічкая частка, але ж гэта няважна). І так як захопленыя землі яшчэ з часоў Кіеўскай Русі пакінулі сабе рэгіянальную назву Русь (нават у складзе ВКЛ), то Масква прыўлашчыла гэтую назву і сабе, каб хоць неяк прымазацца да велічнай усходнеславянскай спадчыны. І менавіта ў той час, у 16 стагодзьдзі, Маскоўская дзяржава атрымала назву “Белая Русь”. Чаму белая, пакуль што дакладнага адказу няма.

Аднак усе гэтыя высілкі вялікага плёну не давалі. Колькі маскоўцы не называлі сябе рускімі, усе астатнія народы ўсё роўна бачылі ў іх толькі маскоўцаў – нашчадкаў фіна-вугорскага племені моксель. Іван Жахлівы нават афіцыйна назваў сябе рускім царом. Але не, і гэта не дапамагло. Ніхто не хацеў бачыць у маскалях славян, таму што яны па сваёй сутнасьці заставаліся фіна-вуграмі, ня толькі этнічна, але і культурна. І пры наяўнасьці па суседзтве моцна разьвітай славянскай краіны ВКЛ гэтае адрозьненьне асабліва моцна кідалася ў вочы. Трэба было нешта рабіць з гэтым. І чарговы маскоўскі цар, ужо з новай дынастыі Раманавых, Аляксей Міхайлавіч, вырашыў самым радыкальным чынам зьмяніць гэтую сітуацыю: набыць

славянскую ня толькі назву, але і зьмест для краіны. І пазбавіцца ад свайго цывілізацыйнага канкурэнта.

Зручная магчымасьць для гэтага выдалася ў сярэдзіне 17 стагодзьдзя. Рэч Паспалітая, якая выбілася з сіл пасья ўдзелу ў 30-гадовай еўрапейскай вайне і задушэньня казацка-сялянскага паўстаньня, ня мела ўжо фізічных магчымасьцей каб вытрымаць яшчэ адзін моцны зьнешні удар. І Аляксей Міхайлавіч яго нанёс. У 1654 годзе пачалася самая страшная і бязьлітасная за ўсю гісторыю Беларусі вайна, якая доўжылася доўгіх 13 гадоў.

План Аляксея Міхайлавіча апраўдаўся цалкам. Уся Беларусь была вынішчана і спалена. Палова насельніцтва была забітая, загінула ад голаду, або была ўгнаная ў палон. Усё магчымае было абрабавана. Уся тая славянская культурная спадчына, якую нашыя продкі стваралі стагодзьдзямі, ад Ефрасіньні Полацкай і да Францыска Скарыны, была вывезеная ў Маскву. Тое, што вывезьці не ўдавалася, спальвалася і разбуралася. Каля 300 тысячаў ліцьвінаў былі ўведзены ў палон. Амаль усе гарады, якія з’яўляліся асяродкам стварэньня і распаўсюджаньня нашай арыгінальнай славяна-ліцьвінскай культуры, былі зьнішчаны. Нашая радзіма страціла ня толькі ўсе свае матэрыяльныя культурныя славянскія каштоўнасьці, але і, што самае страшнае, усіх тых, хто мог іх зноў стварыць.

І цяпер нашае становішча з Масквой рэзка зьмянілася. Мясцовае насельніцтва княства Літоўскага, умоўна кажучы, пазбавілася сваёй “галавы” – інтэлігенцыі. І цяпер да зямель княства Літоўскага стала хутка ліпнуць новая назва, якую навязвалі з Масквы – Белая Русь. Але аспрэчыць новую назву ўжо не было каму фізічна. А Масква наадварот, набыла велізарную колькасьць культурных славянскіх артэфактаў і, расьсяліўшы па сваіх землях 300 000 палонных славян-русінаў з ВКЛ, зьмяніла тым самым і этнічны генафонд мясцовага фіна-вугорскага насельніцтва. Пачынаючы з гэтага часу ў маскоўскага цара цяпер было больш падстаў, каб сапраўды называцца рускім царом. Што ён актыўна і рабіў.

Лагічным працягам палітыкі Аляксея Міхайлавіча стала палітыка, якую праводзіў на нашай тэрыторыі падчас Паўночнай вайны Пётр I – далейшае зьнішчэньне яшчэ не акрыяўшай пасья апошняй вайны краіны. І, адпаведна, далейшае пашырэньне межаў свайго царства. Менавіта пры Пятры I з часоў Івана Жахлівага найбольш выразна праявіўся ўсходні дэспатычны стыль кіраваньня дзяржавай, калі, нягледзячы на масавае супраціўленьне народа, ужо імператар Расеі зламаў усе народныя культурныя традыцыі і гвалтам насадзіў заходнееўрапейскія звычаі. Больш культурнымі ад гэтага мясцовыя фіна-вугры ўсё роўна ня сталі. А крыві

пралілося вельмі шмат. Тым ня менш нядаўна народжанае “рускае” царства ўсё роўна ператварылася ўжо ў расейскую імперыю.

Першапачатковы выгляд Полацкай Сафіі – аднаго з трох галоўных і старажытных праваслаўных храмаў ва ўсходніх славян (пабудаваны ў 1030-1060 гг). Зьнішчаны па загаду Пятра I падчас Паўночнай вайны супраць Швецыі 1 траўня 1710 года.

Можна было лічыць, што галоўная задача наваўраўленнай “славянскай” дзяржавы выкананая. Цывілізацыйны канкурэнт фізічна і культурна амаль цалкам зьнішчаны і ўсё самае лепшае (назва і культура) у яго адабранае. Можна б расейскія цары і спалі спакойна, але як на зло суседняя Рэч Паспалітая пачала зноў уставаць на ногі. Павольна, але рашуча. І хоць на тэрыторыі ліцьвінскіх русінаў ужо ўпэўнена распаўсюджвалася паланізацыя, але заставалася памяць аб былой магутнай ліцьвіна-русінскай дзяржаве ў выглядзе шматлікіх гістарычных дакументаў, якія рана ці

позна пачаліся б вывучацца. Тым больш, што ў рэчы Паспалітай была створана Адукацыйная камісія – самае першае міністэрства адукацыі ў Еўропе (лічы, што і ў сьвеце). Вынікі маглі бы быць непрадказальнымі. А значыць, што, каб збоку зноў не адраділася моцная славянская краіна, у якой расейская фіна-вугорская імперыя адабрала яе мінулае, лепш яе ўвогуле прыбраць з палітычнай карты сьвету. Што і было зроблена трыма падзелаў Рэчы Паспалітай.

Палітычна княства Літоўскае было зьнішчана. А каб яго жыхароў ментальна ператварыць у верных падданных імперыі, трэба было стварыць новую гісторыю, у якой славяне княства Літоўскага і фіна-вугры былога княства Маскоўскага станавіліся ўсе разам аднолькавымі ўсходнімі славянамі. Для гэтага была створана адмысловая гістарычная камісія на чале з імператарскім гісторыкам М. М. Карамзіным. У задачу якой уваходзіла зьмяненне гістарычнай парадыхмы ва ўказаным кірунку. Што яны паспяхова і зрабілі. Некаторыя непатрэбныя гістарычныя крыніцы раптоўна зьніклі. А некаторыя, якіх увогуле не існавала, але яны былі б вельмі патрэбныя для новай гістарычнай канцэпцыі, раптам аднекуль з’яўляліся. Такім махлярствам і была створана тая самая расейская гісторыя, якая і дагэтуль вывучаецца ў сучасных расейскіх школах.

Усе спробы жыхароў былой Рэчы Паспалітай вызваліцца ад расейскага прыгнёту жорстка душыліся. А каб у будучым хутчэй пазбавіцца ад далейшых магчымых паўстанняў, актыўна праводзілася тая імперская палітыка, якую трапна апісаў расейскі генерал Мураўёў-“шыбеннік”: “тое, што ня зробіць рускі штых, зробіць руская школа”. І яна зрабіла. У хуткім часе ў Беларусі стала папулярнай тэорыя заходнерусізму: маўляў, беларусы – гэта тыя ж самыя расейцы (маскоўскія фіна-вугры), толькі сапсаваныя палякамі.

Менавіта таму, калі пасля расейскіх рэвалюцый 1917 года імперыя пачала развальвацца, беларусы вельмі павольна і нерашуча рабілі нейкія крокі да самастойнасьці – гэтае пакаленьне беларусаў пачатку 20 стагодзьдзя ўжо атаясамлівалі сябе з рускімі. І толькі дзякуючы такім апантаным барацьбітам за незалежнасьць, як Вацлаў Ластоўскі, браты Луцкевічы і іншыя, у нас былі зробленыя хоць нейкія спробы для стварэньня нашай незалежнай дзяржаўнасьці. Так, у варунках тагачаснай міжнароднай палітыкі ім не атрымалася ажыццявіць сваю ідэю, і гэта ня іх віна. Але затое з-за іх дзейнасьці большавікі былі вымушаныя стварыць хай і марыянэткавую, савецкую і сацыялістычную, але ўсё ж такі беларускую рэспубліку.

І хай гэтая назва гістарычна нам не пасуе (бо прыйшла да нас з Масковіі), хай падчас панаваньня на нашай зямлі большавікоў амаль уся беларуская нацыянальная

інтэлігенцыя была зьнішчана (ужо другі раз пасля 13-гадовай вайны ў 17 стагодзьдзі). Але само існаваньне іншай назвы і дзяржавы (хай сабе і цалкам залежнай), якія адрозьнівалі нас ад рускіх, зрабілі сваю справу. Беларусы ўсё ж такі не ператварыліся ў рускіх. І калі зноў узьнікла магчымасьць стварыць сваю незалежную дзяржаву, мы гэта нарэшце зрабілі.

Канешна, нельга казаць, што цяпер у нас з нацыянальным самавызначэньнем усё цудоўна. Беларуская мова (былая русінская часоў княства Літоўскага) пакуль што яшчэ ня стала для людзей прывабнай. У ментальным плане людзі зразумелі, што яны ня рускія, але хто тады ў такім выпадку, таксама ня могуць сказаць. Так, праблем шмат. Але, як кажуць, зусім няма праблем толькі ў мёртвых. А калі ў нас праблемы ёсьць, значыць мы яшчэ жывыя.

У нас цяпер з'явілася цудоўная магчымасьць зноў вывучаць сваю гісторыю і выразна ўбачыць, што мы – славяна-балты – па ўсім параметрам адрозьніваемся ад нашых усходніх суседзяў – фіна-вуграў. Адпаведна, усе гэтыя трызьненьні аб нейкім заходнерусізме, або ўсходнеславянскім трыадзінстве, мы можам сьмела пакінуць таму, хто іх прыдумаў. Іншая справа, што цяпер рабіць расейцам. Ім, якія збольшага з'яўляюцца нашчадкамі фіна-вуграў і суседніх зь імі цюркскіх і татарскіх этнасаў, два стагодзьдзі ўбівалі ў галаву, што яны – славяне. А цяпер пачынае з'яўляцца адваротная інфармацыя. Ведаючы гісторыю Расеі застаецца толькі здагадвацца, чым гэта для іх усіх скончыцца. Але гэта іх праблемы.

Наша задача на сёньня – узгадаць, хто мы такія. І не губляць сувязь з нашымі продкамі, незалежна ад таго, наколькі яны ад нас далёкія – ці гэта непасрэдна нашыя бацькі, ці якія прабабулькі ў трыдзятым калене, якія жылі падчас самага вялікага росквіту нашага Вялікага княства Літоўскага. Усе яны аднолькава з'яўляюцца нашай сувяззю з той Сусьветнай інфармацыйнай бясконцасьцю, згубіўшы якую мы адразу ператвараемся ў нішто.

Vadzim Shyshko: THE SLAVS?

(Abstract, magazine "CULTURE, NATION", December 2014, issue 8, pp. 47-57)

It is discussed the role of Finno-Ugor and Mongol-Tatar tribes, Orthodox and Islam religions in the development of Muscovy state. The involving the term "Slavs" into the history of Muscovy state began in 15-17 centuries when it was necessary to rationalise the war against the Great Duchy of Lithuania (GDL), and to take the territories where lived the current Belarusians (then Krivichi-Slavs-Ruthens). During the 13-year war (1654-1657) almost 300 000 Slavs-Ruthens from the GDL were translocated to the Muscovy state. Then, the same approach was applied while destroying Rech Pospolita in the end of 18 century and as result huge territories populated with Slavs were joined to Russian Empire (Rossijskaja Imperia). The story of Russian state based on Slavs foundation was exploited by N. Karamsin and other Russian historians to prove Slavic character of Russian Empire, the idea that is now criticised even in Russia itself. It is very important now to distinguish the Belarusians – the ancestors of assimilated Slavic-Baltic tribes, and Great Russians – the ancestors of different ethnic groups including Finno-Ugro and Mongol-Tatar ones.